

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 19 juli 2018

579/2018

Lag om ändring av lagen om transportservice

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till I avd. 1 kap. 2 § i lagen om transportservice (320/2017), sådan paragrafen lyder i lag 301/2018, en ny 10 punkt och till lagen en ny II A avd. som följer:

AVDELNING I

ALLMÄNT

1 kap.

Allmänna bestämmelser

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

— — — — —

10) *trafikstyrnings- och trafikledningstjänster* styrning, ledning och kontroll av väg-, järn-vägs-, luft- och fartygstrafiken; utmärkande för tjänsten är att den samverkar med trafiken och reagerar på föränderliga trafiksituationer.

AVDELNING II A

TRAFIKSTYRNING OCH TRAFIKLEDNING

1 kap.

Vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster

1 §

Ordnande av vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster

Vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster kan tillhandahållas på statens landsvägsnät, gator som förvaltas av kommuner och på enskilda vägar. I egenskap av väghållare ansvarar Trafikverket för att trafikstyrnings- och trafikledningstjänsterna på det landsvägsnät som verket förvaltar ordnas på det sätt som trafiken på landsvägsnätet kräver och i den egenskapen sörjer det också för trafikstyrnings- och trafikledningstjänsternas kvali-

tet och ser till att trafikstyrnings- och trafikledningstjänster tillhandahålls på lika villkor. Väghållaren kan ordna de vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster som avses i 2 § själv eller upphandla dem hos offentliga eller privata tjänsteproducenter.

Andra väg- och gatunätsförvaltare får avtala med en leverantör av trafikstyrnings- och trafikledningstjänster om ordnandet av trafikstyrningen. Väg- och bannätsförvaltarna ska avtala om de praktiska trafikarrangemangen och trafikstyrningsarrangemangen när deras trafikleder står i förbindelse med varandra och det bedrivs trafik mellan dem. Trafikverket kan i samarbete med aktörer som representerar kommuner och enskilda vägar samordna de vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster som tillhandahålls på landsvägar, gator och enskilda vägar.

2 §

Uppgifter som hör till vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänsterna

Leverantören av vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster har till uppgift att sörja för övervakningen av trafiksituationen på trafikleder (*lägesbilden av trafiken*) samt för anmälnings- och informationstjänsten i händelse av olyckor, farosituationer och situationer som påverkar smidigheten i trafiken. Leverantören av vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster ska dessutom tillhandahålla information om väderlek och förhållanden i anslutning till trafiken samt information om smidigheten i trafiken och trafikfrekvensen och skicket och driftbarheten hos anordningar som betjänar väghållningen och trafiken, andra omständigheter som påverkar trafiksäkerheten och smidigheten i trafiken samt om andra omständigheter i anslutning till säkert framförande, säker styrning eller kontroll av ett trafikmedel. Informationen kan ges också via ett öppet gränssnitt på det sätt som avses i 2 kap. 3 §.

Leverantören av vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster sköter dessutom i enlighet med Trafiksäkerhetsverkets föreskrifter sådan reglering av trafiken som är nödvändig för att farosituationer och olyckor ska kunna förebyggas och smidigheten i trafiken säkerställas. Leverantören av trafikstyrnings- och trafikledningstjänster kan för högst ett dygn

- 1) stänga en tunnel och informera om ersättande rutt,
- 2) anvisa ersättande rutt när en väg eller tunnel är stängd eller när vägen annars tillfälligt inte är i trafikerbart skick,
- 3) anvisa mötesplats,
- 4) anvisa passeringsplats och meddela förbud att passera,
- 5) anvisa anhaltsplats och meddela förbud mot att stanna,
- 6) tilldela utrymme för trafiken med avseende på tid eller avstånd,
- 7) anvisa rutt för trafikmedel som transporterar farligt gods och för specialtransporter,
- 8) vidta andra åtgärder som är nödvändiga för att trafiksäkerheten och smidigheten i trafiken ska kunna säkerställas.

Trafiksäkerhetsverket utfärdar närmare föreskrifter om trafikarrangemang enligt 2 mom. Föreskrifterna ska beakta olika myndigheters behörighet och det samarbete som leverantören av trafikstyrnings- och trafikledningstjänster ska bedriva med dem när åtgärderna genomförs. Leverantören av vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster ska lagra uppgifterna om sådana åtgärder enligt 2 § som den vidtagit. Trafiksäkerhetsverket kan vid behov till granskning ta upp en åtgärd enligt 2 mom. som vidtagits av en leverantör av trafikstyrnings- och trafikledningstjänster. Trafiksäkerhetsverket kan besluta om avbrytande eller förlängning av åtgärden, om åtgärden behöver fortsätta mer än ett dygn.

3 §

Krav på leverantörer av vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster

En leverantör av vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster ska vara tillförlitlig, ha rätt att utöva näring i Finland och ha den tekniska, finansiella, yrkesmässiga och verksamhetsmässiga beredskap som uppgiften kräver.

Som tillförlitlig kan inte betraktas en sådan tjänsteleverantör som är försatt i näringsförbud, som under de fem senaste åren har meddelats näringsförbud eller dömts till fängelsestraff, som under de tre senaste åren dömts till bötesstraff för ett allvarligt brott mot bestämmelser eller föreskrifter som gäller anställningsförhållanden, utövande av näring, bokföring eller skuldförhållanden eller som under de fem senaste åren har dömts till fängelsestraff för något annat allvarligt brott som kan antas inverka på tillförlitligheten eller visa på uppenbar olämplighet för sådana uppgifter som avses i detta kapitel. Bedömningen av en tjänsteleverantörs tillförlitlighet gäller personer som har bestämmande inflytande hos tjänsteleverantören samt personer som utför sådana uppgifter som avses i 2 §.

En leverantör av vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster ska föra en drifthandbok. I drifthandboken fastställs de uppgifter och åtgärder som anknyter till upprätthållandet av tjänsteleverantörens verksamhet och tekniska system samt beredskapen för upprätthållandet av servicen under undantagsförhållanden.

En leverantör av vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster ska säkerställa att dess personal har sådan kompetens som krävs för uppgiften och att personalen kan leda vägtrafiken på ett säkert och effektivt sätt.

På en vägtrafikledare som är anställd hos leverantören av vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när denne utför uppgifter som avses i 2 §. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

4 §

Förberedelse för undantagsförhållanden och störningar under normala förhållanden

Leverantören av vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster ska förbereda sig på undantagsförhållanden och se till att verksamheten fortgår så störningsfritt som möjligt också under sådana undantagsförhållanden som avses i beredskapslagen och vid störningar under normala förhållanden.

Leverantören av vägfiktjänster ska på det sätt som dess verksamhet förutsätter delta i beredskapsplanering och förbereda verksamhet som bedrivs under undantagsförhållanden och vid störningar under normala förhållanden.

Utöver vad som i beredskapslagen föreskrivs om statsrådets och ministeriets behörighet får närmare bestämmelser om ordnandet av beredskapsplanering som behövs för förberedelser för undantagsförhållanden och störningar under normala förhållanden utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §

Informationssäkerhet

Leverantören av vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster ska sörja för riskhanteringen i fråga om de kommunikationsnät och informationssystem som denne använder och som är viktiga med tanke på trafiksäkerheten.

Leverantören av vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster ska utan dröjsmål lämna Trafiksäkerhetsverket en anmälan om sådana betydande informationssäkerhetsrelaterade störningar som är riktade mot dess system och som kan utgöra en betydande risk

för trafiksäkerheten. Trafiksäkerhetsverket får meddela närmare föreskrifter om innehållet i och utformningen av anmälan och hur den ska lämnas in.

Om det ligger i allmänt intresse att en avvikelse anmäls, kan Trafiksäkerhetsverket ålägga den som levererar tjänsten att informera om saken eller, efter att ha hört den anmälningsspliktiga, själv informera om saken.

Trafiksäkerhetsverket ska bedöma om en sådan störning som avses i 1 mom. berör övriga medlemsstater i Europeiska unionen och vid behov underrätta de berörda medlemsstaterna.

Leverantören av vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster ska registrera och förvara lägesbilden av vägtrafiken så att upptagningarna är skyddade mot obehörig insyn. Dessa upptagningar ska förvaras i 14 dygn.

6 §

Avvikelseanmälningar

Leverantören av vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster ska rapportera sådana väsentliga omständigheter som den upptäcker eller som har anmälts till den och som gäller olycksituationer och farliga situationer, trafikledshållning, trafiksäkerhet, miljöskydd, räddningsverksamhet, territorialövervakning eller tullövervakning till

1) trafik-, räddnings-, miljö-, territorialövervaknings-, polis- eller tullmyndigheterna, Gränsbevakningsväsendet och Nödcentralsverket,

2) innehavare av trafikledsnätet,

3) hamninnehavare eller andra terminaler,

4) sådan i 3 kap. i vägtrafiklagen (267/1981) avsedd person som reglerar trafiken och sådan trafikövervakare som avses i 7 kap. i den lagen,

5) andra aktörer vars agerande kan förhindra uppkomsten av en fara eller skada eller minimera den.

Leverantören av vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster ska dessutom underrätta de aktörer som avses i 1 mom. om åtgärder som den vidtar med stöd av 2 § 2 mom. i detta kapitel, om åtgärderna kan påverka skötseln av uppgifter för en aktör som avses i 1 mom.

Trafiksäkerhetsverket får meddela närmare föreskrifter om innehållet i anmälningssplikten enligt 1 mom. och sättet att göra anmälan.

7 §

Anmälan om tillbud och olyckor i vägtrafiken

Nödcentralsverket ska, utan obefogat dröjsmål, underrätta leverantören av vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster om sådana störningar i trafiken som i väsentlig grad äventyrar trafiksäkerheten eller smidigheten i trafiken. Anmälan ska ske automatiskt via ett gränssnitt eller på annat sätt i elektronisk form.

8 §

Skyldighet att bistå leverantören av vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster

Polisen, räddningsväsendet, nödcentralen och Meteorologiska institutet ska utan vederlag bistå leverantören av vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster när den utför de uppgifter som ålagts den i denna lag genom att ge den sådan information och stöd av annat slag som den behöver, om det behövs med beaktande av hur allvarlig situationen är och dess särskilda karaktär, och det inte föreligger något hinder för biståndet som har att göra med myndighetens uppgifter.

Informationshantering hos leverantören av vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster

1 §

Rätt att få information av myndigheter

Utöver vad som någon annanstans i lag föreskrivs får myndigheterna trots sekretessbestämmelserna till leverantören av trafikstyrnings- och trafikledningstjänster lämna ut sådan information som är nödvändig för att denne ska kunna sköta sina lagstadgade uppgifter. En myndighet kan som villkor för utlämnande av sekretessbelagd information uppställa att det görs en bedömning av informationssäkerheten. Sekretessbelagd information får inte överlåtas vidare, om inte den myndighet som överlätit informationen ger särskilt tillstånd till detta.

Informationen ska lämnas ut avgiftsfritt via ett gränssnitt eller på annat sätt i elektronisk form.

Leverantören av trafikstyrnings- och trafikledningstjänster får använda den information som den erhållit för utförande av uppgifter enligt olika lagar också vid skötseln av andra lagstadgade uppgifter, om samma tjänsteleverantör tillhandahåller styrnings- och ledningstjänster för olika trafikformer.

2 §

Annan rätt till information

Utöver vad som någon annanstans i lag föreskrivs har leverantören av trafikstyrnings- och trafikledningstjänster rätt att trots sekretessbestämmelserna eller affärs- eller yrkeshemligheter av andra myndigheter få sådan information som är nödvändig för att denne ska kunna sköta sina lagstadgade uppgifter. Rätten till information omfattar informationen om trafikstyrningsanordningar och deras funktion, farliga situationer och olyckor i trafiken, störningar i trafiken och i kommunikationsnäten, trafikmedlens position, väderlek och förhållanden samt annan information som gäller lägesbilden av trafiken eller trafiksäkerheten och smidigheten i trafiken. Leverantören av trafikstyrnings- och trafikledningstjänster har rätt att få information av

- 1) offentliga och privata aktörer som utför underhålls- och servicearbeten samt byggnadsarbeten på trafikledsnätet,
- 2) upprätthållare av kommunikationsnät när det gäller störningar i kommunikationsnätet,
- 3) leverantörer av lotsningstjänster och hamninnehavare,
- 4) andra leverantörer av trafikstyrnings- och trafikledningstjänster,
- 5) ägare av tåg, fartyg och luftfartyg, trafikidkare eller deras representanter,
- 6) andra aktörer, vars verksamhet påverkar trafiksäkerheten eller smidigheten i trafiken, på särskild begäran.

Leverantören av trafikstyrnings- och trafikledningstjänster får inte överlåta information som betraktas som sekretessbelagda uppgifter eller affärs- eller yrkeshemligheter vidare, om detta inte är nödvändigt för att trygga den allmänna säkerheten eller trafiksäkerheten eller förebygga allvarliga miljöskador. Informationen ska då vara i ett sådant format att enskilda användare inte kan identifieras utifrån den och att affärs- eller yrkeshemligheter inte äventyras. Vad som sagts ovan hindrar dock inte att information lämnas ut till myndigheter på det sätt som avses i 4 §.

Uppgifterna ska lämnas ut via ett gränssnitt eller på annat sätt i elektronisk form. Tillgång till information och informationssystem med hjälp av ett gränssnitt och de stödjtjänster

ter, de användarvillkor, den programvara, de licenser och andra tjänster som eventuellt behövs för tillträdet ska tillhandahållas på rättvisa, skäliga och icke-diskriminerande villkor.

Leverantören av trafikstyrnings- och trafikledningstjänster får använda den information som den erhållit för utförande av uppgifter enligt olika lagar också vid skötseln av andra lagstadgade uppgifter, om samma tjänsteleverantör tillhandahåller styrnings- och ledningstjänster för olika trafikformer.

3 §

Utlämnande av uppgifter via ett öppet gränssnitt

Leverantören av trafikstyrnings- och trafikledningstjänster ska tillhandahålla följande information i realtid i maskinläsbar form via ett öppet gränssnitt för att användas fritt för utförande av en uppgift som avses i 1 kap. 2 § 1 mom.:

- 1) väderrapporter och väderprognoser för trafiken,
- 2) information om trafikförhållanden,
- 3) resultat av trafikmängdsmätningar,
- 4) uppgifter om smidigheten i trafiken och restider,
- 5) uppgifter om störningar och exceptionella situationer,
- 6) uppgifter om variabla hastighetsgränser och om andra varierande trafikregler,
- 7) uppgifter om trafikmedlens position, om uppgifterna är tillgängliga,
- 8) annan i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) avsedd offentlig information som producerats med allmänna medel, om inte den myndighet som överlåtit informationen förbjuder att den tillhandahålls som öppna data.

Bestämmelser om regler för flödesplanering finns i kommissionens förordning (EU) nr 255/2010 om fastställande av gemensamma regler för flödesplanering. Bestämmelser om luftfartens vädertjänstleverantörers skyldighet att leverera väderinformation finns i kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1035/2011 om gemensamma krav för tillhandahållande av flygtrafiktjänster och om ändring av förordningarna (EG) nr 482/2008 och (EU) nr 691/2010.

Leverantören av trafikstyrnings- och trafikledningstjänster ska tillhandahålla följande statistiska information i maskinläsbar form via ett öppet gränssnitt för att användas fritt:

- 1) historik om smidigheten i trafiken och om restider,
- 2) historik om trafikuppgifter och mätresultat,
- 3) historik om förhållanden,
- 4) övriga statistiska uppgifter.

Tillgång till information och informationssystem med hjälp av ett öppet gränssnitt och de stödtjänster, de användarvillkor, den programvara, de licenser och andra tjänster som eventuellt behövs för tillträdet ska tillhandahållas på rättvisa, skäliga och icke-diskriminerande villkor. Till den del tillhandahållandet av informationen grundar sig på ett avtal med Trafikverket eller någon annan myndighet ska informationen lämnas avgiftsfritt. För bearbetad information får en avgift som bestäms på företagsekonomiska grunder tas ut. Den öppna informationen ska vara i sådan form att den inte kan kopplas till någon fysisk person och att skyddet för affärs- eller yrkeshemligheter inte äventyras.

4 §

Utlämnande av information till myndigheter och andra aktörer som sköter offentliga uppdrag

Oberoende av affärs- eller yrkeshemligheter är leverantören av trafikstyrnings- och trafikledningstjänster skyldig att till myndigheter och till andra som sköter uppgifter enligt lag lämna ut sådan information som är nödvändig för att dessa ska kunna sköta sina lag-

stadgade uppgifter. Informationen ska lämnas ut avgiftsfritt via ett gränssnitt eller på annat sätt i elektronisk form.

När det gäller flygtrafiken finns bestämmelser om utlämnande av uppgifter i kommissionens i 3 § 2 mom. nämnda förordning om fastställande av gemensamma regler för flödesplanering.

5 §

Trafikstyrnings- och trafikledningstjänsternas interoperabilitet

Leverantören av trafikstyrnings- och trafikledningstjänster ska säkerställa att den information som den fått med stöd av 1 eller 2 § utan obefogat dröjsmål via gränssnittet avgiftsfritt står till förfogande för andra leverantörer av trafikstyrnings- och trafikledningstjänster som enligt lag tillhandahåller tjänster av motsvarande slag, om inte den myndighet som lämnat ut informationen förbjudit eller begränsat utlämnandet av den.

Leverantörerna av trafikstyrnings- och trafikledningstjänster ska när de utvecklar sina tjänster och system samt datainnehållet se till att dessa är interoperativa med andra motsvarande tjänster. Närmare bestämmelser om säkerställandet av interoperabiliteten får utfärdas genom förordning av statsrådet.

6 §

Användning av informationen när mervärdestjänster tillhandahålls

Leverantören av trafikstyrnings- och trafikledningstjänster får använda den information som denne fått med stöd av 1 och 2 § när den tillhandahåller andra tjänster än de lagstadgade tjänsterna, men vid tillhandahållandet av sådana tjänster får information inte lämnas ut i strid med bestämmelserna i detta kapitel, och sekretessbelagd information får inte heller annars framgå i samband med tjänsten. Leverantören av trafikstyrnings- och trafikledningstjänster får inte heller utnyttja den sekretessbelagda information som denne fått med stöd av 2 § på ett sätt som skulle skada de företagsekonomiska intressena hos den aktör som lämnat ut informationen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

Helsingfors den 13 juli 2018

Republikens President

Sauli Niinistö

Kommunikationsminister Anne Berner